

УДК 140+271
DOI: 10.17721/sophia.2022.19.15

Т. В. Труш, канд. філос. наук, доц.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна
ORCID: 0000-0001-7382-0876
e-mail: tv73trush@gmail.com

ХРИСТІЯНСЬКА ГЕОПОЛІТИКА: ЙОГО ВСЕСВЯТІСТЬ ПАТРІАРХ ВАРФОЛОМІЙ І ТА УКРАЇНСЬКА АВТОКЕФАЛІЯ

Досліджено роль Вселенського Патріарха Варфоломія I у відновленні незалежності Православної Церкви в Україні. Нині ми є свідками кардинальних змін у нашій країні. Ці зміни пов'язані із відновленням та боротьбою України за її незалежність. Це боротьба як на політичній арені, так і на арені національного церковного проєкту. Вселенський Патріарх Варфоломій I надав неоціненну допомогу в цьому напрямі для України. З огляду на це висвітлено шлях, що пройшла Україна задля отримання Томосу. Надання Україні Томосу – урегулювання питання всезагального світового масштабу, що тривало століттями. Томос постає своєрідним кордом проти зазіхання росіян на українські землі, церкву, культуру. А події 2018 р. на Соборі єпископів Вселенського патріархату стають важливими з геополітичної позиції. Наслідком цього стало відновлення незалежності Української Православної Церкви.

Ключові слова: Вселенський Патріарх Варфоломій I, Україна, Томос, Православна Церква в Україні, боротьба, незалежність, свобода, культура, війна, геополітика.

Нещодавно Україна мала честь приймати поважного гостя – Його Всесвятість, Архієпископа Константинополя – Нового Риму і Вселенського Патріарха Варфоломія I, який відвідав Україну з нагоди святкування 30-річчя відновлення її державної незалежності. У виступі Його Всесвятість Патріарх Варфоломій I висловив підтримку Україні в боротьбі з тими, хто не хоче незалежності Православної Церкви України, і наголосив, що все, від чого вона потерпає, переживає і Вселенський патріархат. "На жаль, деякі люди звикли говорити неправду та чинити своєрідні релігійні знущання, думаючи, що в такий спосіб вони залякають Вселенський патріархат, помісні автокефальні церкви та саму новостворену Православну Церкву України. Однак християнство не може бути під загрозою. Церкву не можна тероризувати. Брехня і дифамація не засмучують нас, навпаки, вони зміцнюють нашу віру в Каноно, традиції й Істину Церкви", – сказав він [1]. Його Всесвятість Патріарх Варфоломій I під "деякими людьми" має на увазі Москву та її спільників в Україні, адже Москва завжди створювала перепони для того, щоб українська церква не здобула можливості самостійно, від свого імені діяти на міжнародному рівні. Російські загарбники і тепер мріють про те, щоб усі церковні справи України вирішувала тільки Москва. Спочатку Московський патріархат робив усе для того, щоб Україна відмовилася від ідей автокефалії, від ідей національної церкви, а Українська православна церква Московського патріархату представлялась тією силою, яка начебто по-справжньому об'єднує всю Україну. Однак цьому пануванню прийшов кінець. І надзвичайно велику роль в отриманні Томосу відіграв Його Всесвятість Патріарх Варфоломій I.

"Третього вересня 2018 р. Патріарх Варфоломій I виступив із промовою на Синаксі – Соборі єпископів Вселенського патріархату, засідання якого тривали 1–4 вересня в Патріаршому соборі Святого Георгія в Константинополі. У промові Патріарх нагадав про українське питання, а також про те, як саме відбулося приєднання православної Київської митрополії Константинопольського патріархату до Московського, про те, що суперечливий документ видали під тиском складних історичних обставин. Патріарх акцентував на тому, що Церква-мати (Константинопольський патріархат) не поступалася своїми канонічними правами над Україною... Вселенський патріархат узяв на себе ініціативу залагодити українське питання" [2, с. 253]. Каноністи Вселенського патріархату, вивчивши церковні канони,

дійшли висновку, що тільки Константинопольський патріархат має "судити і розв'язувати конфлікти єпископів, духовенства та митрополитів інших патріархій" [2, с. 253].

Такому вчинку передували певні події, пов'язані з Московським патріархатом, який повів себе зухвало та з викликом, проігнорувавши Всеправославний собор на Криті. І за таких обставин, що Його Всесвятість Патріарх Варфоломій I погодився на всі умови Москви, аби тільки собор уперше за 1000 років зібрався. А Москва тоді вимагала від Його Всесвятості Патріарха Варфоломія I заморозити українське питання. З московського погляду, питання про надання автокефалії українській церкві не мали виносити на собор. Попри всі домовленості, Москва зробила все, щоб його зірвати. Чому Москва це зробила? Оскільки патріарх Константинополя його скликав, то це підтверджувало його першість, але Московський патріархат хотів, щоб ця першість належала йому. У повітрі стояла втома від нахабства та гібридної церковної політики Московського патріархату. Саме тоді до Вселенського патріархату звернулася Верховна Рада України із проханням розгляду питання про автокефалію Української церкви.

В Україні й дотепер триває російсько-українська війна, тому питання про українську автокефалію було і є важливим у боротьбі за незалежність України. До того ж Україна має глибоке християнське коріння. Православна Церква України, звертаючись до історії поширення християнства на київських пагорбах, нагадує про те, що вона має свою давню історію. Усім відомо, що Київська митрополія була остаточно заснована після Хрещення Русі–України 988 р. Зрозуміло, що Хрещення Русі–України стало моментом духовного народження України, тому неможливо применшити заслуги святого князя Володимира Великого, завдяки якому християнство стало загальнодержавною релігією. Це стало поштовхом для стрімкого розвитку духовного життя, торговельних шляхів, освіти, сприяло розбудові дипломатичних контактів з усім християнським світом. Зауважимо, що до Святого Володимира хрещення прийняла його бабуся (955), свята рівноапостольна княгиня Ольга. Ще до Хрещення Русі за її велінням по всій тоді ще язичницькій Київській державі зводили храми, а сама вона, як ревна християнка, поширювала Боже слово серед народу. "А століттям раніше християнську віру прийняв святий благовірний князь Аскольд, який за віру постраждав, ставши одним із перших київських мучени-

ків..." [3]. Отже, християнство було поширене в Київській державі ще до її хрещення.

Чому ж тільки Константинопольський патріархат має право "судити і розв'язувати конфлікти єпископів, духовенства та митрополитів інших патріархів"? Річ у тім, що православний церковний порядок є синодальним та ієрархічним водночас. Вселенський престол, який є першим престолом і головує над усіма православними церквами, має багато повноважень й обов'язків.

Перші церкви були засновані апостолами, саме вони призначили постійних єпископів. Визнання християнства римською владою допомогло змінити адміністративну структуру церковного життя. Єпископи, що перебували в одних і тих самих цивільних провінціях, утворювали великі церковні одиниці – митрополії. Єпископи, які були у головних містах областей, відповідали за столиці, і їх називали митрополитами. Останні, що були в одних і тих самих адміністративних одиницях, утворили патріархати або автокефальні церкви. Їх очолювали митрополити найбільших міст, яких називали патріархами або архієпископами. Значимо, що термін автокефальна церква не вказує на те, що вона є незалежною і наче не має зв'язку із Вселенською церквою. Проте це не так, оскільки автокефальна церква є єдиною церковною адміністрацією, що опікується церковними питаннями місцевої церкви. Вона пов'язана із Церквою-матір'ю, тобто із Вселенським патріархатом, і є її складником. Вона не є абсолютно автономною і незалежною частиною. Вона є частиною єдиного тіла Церкви. Отже, автокефалія церков пов'язана із синодичною структурою церкви. Кожна автокефальна церква перебуває під керівництвом і заступництвом Протоса, який є Вселенським Патріархом, на вершині церковної піраміди. З огляду на це перше проголошення церкви автокефальною робить Вселенський патріархат, який головує на Всеправославних синодах, але остаточне визнання автокефальної церкви залишається за Вселенським собором. "Отже, зрозуміло, що автокефалію надають не для незалежності Помісної Церкви, а для збереження єдності всіх Помісних Церков під керівництвом Вселенського Патріарха" [4].

Зауважимо, що в системі, яка стояла над митрополіями, була влада найвищих престолів, а саме: Риму, Константинополя, Олександрії, Антіохії та Єрусалиму. Отці Церкви на Вселенських соборах через священні канони організували видиму єдність Церкви, щоб вона була єдиною, святою, вселенською й апостольською. Отже, починаючи з перших апостольських церков, відбувся розвиток та еволюція організації церковного устрою, а отці перейшли від митрополічної системи до "надмитрополічної прерогативи", потім до патріархальної системи, і нарешті до інституту пентархії престолів. Пентархія престолів – це система головування у християнській Церкві п'яти патріархів: Риму, Константинополя, Олександрії, Антіохії, Єрусалиму. Першим престолом був Старий Рим, а престол Нового Риму, Константинополь, мав із ним рівні прерогативи. Починаючи з XI ст. (1009), коли Церква Старого Риму відійшла від пентархії, вона функціонувала як тетрархія. Церква Нового Риму, Константинопольська, стала церквою першого престолу і мала всі повноваження Церкви Старого Риму (Із системою формування помісних церков і розвитком інституту пентархії можна ознайомитися в роботі проф. Власіоса Фейдаса "Інститут пентархії патріархів").

Московська церква прагне посісти місце "Третього Риму". Цю ідею вона плекає з XV ст. і дотепер. Московська церква прагне бути першою Церквою, підриваючи

єдність Всезагальної Церкви-матері та статус Вселенського патріархату як Протоса в канонічній системі організації православної церкви. Але ж Церквою першого престолу є Вселенський патріархат, саме він має право "судити і розв'язувати конфлікти єпископів, духовенства і митрополитів інших патріархів" [4] та надавати статус автокефалії, бо так склалося історично та зафіксовано на соборах. Потрібно з'ясувати, що Московська церква не має жодного стосунку до пентархії, тому що на той час її не було на карті світу.

Його Всесвятість Патріарх Варфоломій I береться за розв'язання українського питання. Він вважає, що Україна має право на автокефалію, як і будь-яка наявна автокефальна церква. По суті, Константинопольський Патріарх відновлює легітимність давніх центрів слов'янського християнства (разом з Україною порушували і питання Македонії) та їхню єдність із Константинополем. Ба більше, Його Всесвятість Патріарх Варфоломій I "як перший серед рівних", маючи особливі права, повертає Константинопольському патріархату роль гаранта єдності всієї православної церкви. Його Всесвятість має унікальну місію: об'єднати всі православні церкви навколо їхнього одного історичного центру, витягнути їх із самоізоляції. Він також виступив із критикою автокефальних церков, які замкнулися у своїх кордонах і втратили єдність із Церквою-матір'ю, коли кожна церква залишилася сам на сам зі своїми проблемами й викликами світу.

31 серпня 2018 р. відбулася зустріч Його Всесвятості Патріарха Варфоломія I і Московського патріарха Кирила, на прохання останнього, що проходила вперше після зриву собору Московським патріархом, оскільки на кону стояло питання не просто про автокефальну церкву в Україні, а про саму незалежність України та її певним чином віддалення від Москви. Ця зустріч була певним поєдинком, що тривав кілька століть, і переміг у ньому Константинополь. Тоді Кирило дізнався, що питання про надання Томосу Українській Церкві було вирішено, а тому Москва втратила свої позиції в Україні. Саме Його Всесвятість Патріарх Варфоломій I мав вручити Томос Україні, підкресливши цим те, що саме Вселенський патріархат має право розв'язувати конфлікти духовенства і надавати статус автокефалії. Варфоломій I виступив із критикою "канонічного свавілля", яке свого часу призвело до розколу української церкви і тривало майже чверть століття. Вийшло так, що Україна опинилася саме тоді в центрі великої шахівниці християнської геополітики, і Його Всесвятість Патріарх Варфоломій I розв'язував не тільки питання України, а й питання всього православного світу. Москва вперлася у українську ідею, що є своєрідним кордом проти зазіхання росіян на українські землі, церкву, культуру.

Коли до Києва було направлено екзархів Вселенського патріархату, тобто надання Томосу Україні набуло завершального етапу, Московський патріархат почав говорити про те, що Константинополь зазіхає на "канонічну територію Москви". Останнє є вигадкою саме Москви впродовж 25 років. Його Всесвятість Патріарх Варфоломій I запропонував усім гілкам українського православ'я сісти за стіл переговорів із метою подолання поділу церков і створення помісної церкви. У листопаді 2001 р., відповідаючи на пропозицію Його Всесвятості щодо конструктивних переговорів, митрополит Володимир Сабодан переймався не подоланням розділення українського православ'я, а "отриманням у приватну власність історичних святинь Київського Православ'я, найперше – Києво-Печерської та Почаївської лавр. Митрополит Володимир Сабодан не міг не розуміти, що

РПЦвУ (УПЦ МП) не є навіть автономною Церквою, а лише митрополією Російської Православної Церкви. Зважаючи на її особливі стосунки із владою Росії, приватизація РПЦвУ українських святинь фактично означала б їхню приватизацію Росією. Проте очільник РПЦвУ чітко та сумлінно спробував виконати завдання своїх московських господарів" [4]. Російська православна церква в Україні не сприяла порозумінню між гілками українського православ'я та була ворожо налаштованою до самої ідеї автокефалії. "Не менш проблематичною та токсичною була і діяльність "патріарха" Філарета щодо спроб Вселенського патріархату налагодити діалог із метою врегулювання кризи в українському православ'ї". "... Філарет зриває всі спроби конструктивного діалогу з УАПЦ щодо об'єднання, наполягаючи тільки на поглинанні цієї юрисдикції, не надаючи жодних гарантій її архієреям і священникам. Загалом, аналізуючи ставлення очільника УПЦ КП до УАПЦ в 1995–2004 рр., можна дійти висновку, що він робив усе можливе для знищення цієї юрисдикції. І це було продумане рішення, адже надання автокефалії Константинополем, за наявності двох гілок, які її домагалися, було неможливим" [5], наголошує у своїй статті "Втрачені можливості. Чому українське православ'я не отримало автокефалію в 2008 році?" протоієрей С. Горбик.

2008 р. було погоджено умови легітимізації українського православ'я через ліквідацію Української автокефальної православної церкви та Української православної церкви Київського патріархату із Його Всесвятістю Патріархом Варфоломієм I. Ці умови отримали повну підтримку як з боку архієреїв українських юрисдикцій, так і з боку української влади. Митрополит Мефодій, Предстоятель Української автокефальної православної церкви, у "Відкритому листі Предстоятеля УАПЦ Предстоятелю УПЦ КП" пише, що навіть Філарет спершу погодився "на входження УПЦ КП до складу Вселенського патріархату, тобто тимчасову відмову від автокефалії та патріаршого сану Предстоятеля Церкви." Проте, коли, пише він, "Ви (авт. – Філарет) дізналися, що обрання Предстоятеля Української Церкви відбуватиметься на альтернативних засадах, й у Вас немає стовідсоткової гарантії обрання на цю посаду, переговори було фактично зірвано" [6]. Саме тоді Президент України В. Ющенко підготував "Урочисту угоду", яку мусив підписати він, як голова держави, та Його Всесвятість Патріарх Варфоломій I та представителі Української автокефальної православної церкви й Української православної церкви Київського патріархату. Однак цього не сталося. Московський патріархат і К. Гундяєв зробили все можливе щодо його зриву. Митрополит В. Сабодан навмисно запросив Московського патріарха Олексія II до Києва 2008 р., коли Київ мав відвідати Його Всесвятість Патріарх Варфоломій I. Це було зроблено для того, щоб зірвати об'єднання Українського православ'я.

Отже, щоб об'єднати Українську автокефальну православну церкву й Українську православну церкву Київського патріархату й отримати автокефальний статус Православної Церкви України, потрібно було зробити кілька кроків, але цьому завадили московські прибічники, що виконували настанови Кремля. Українська церква втратила майже 10 років, які могла використати для розбудови та зміцнення.

Зауважимо, що поняття канонічна територія існує тільки в новітньому російському богослов'ї і є одним із багатьох московських міфів, яке піддається жорсткій критиці з боку Його Всесвятості Патріарха Варфоломія I.

У такому трактуванні він убачає загрозу для Єдиної православної церкви. Адже московські посіпаки використовують гібридний підхід для анексії територій різних держав, теж саме вони роблять із православними церквами. З огляду на це московський вплив на православну церкву потрібно максимально обмежити. "Канонічні території" були вигадані під час розпаду СРСР наприкінці ХХ ст., а російська церква доклала зусиль для того, щоб залишити під своїм впливом ті частини, що опинилися в кордонах новітніх держав. У православ'ї дійсно існує принцип юрисдикцій, що зафіксовано в Апостольських правилах, але вони мають загальне підпорядкування Церкві-матері (про це написано вище). А кафедра Київського митрополита завжди залишалася в Києві, попри всі намагання привласнити її Москвою через міф "перенесення Київської кафедри до Москви". Кафедра Київського митрополита була, є і залишається в Києві.

А щодо подій 2018 р. на соборі єпископів Вселенського патріархату, який відбувся після від'їзду Кирила, Його Всесвятість Патріарх Варфоломій I повідомляє про духовну опіку над українською церквою. Також він надіслав листа митрополиту Української православної церкви Московського патріархату Онуфрію про те, що в Києві проведуть собор, на якому обиратимуть митрополита Київського, а Онуфрій, відповідно, такий статус утратить. Це була смілива і справедлива заява Його Всесвятості, Архієпископа Константинополя – Нового Риму і Вселенського Патріарха Варфоломія I, оскільки підтверджувала статус Константинопольського патріархату і відновлювала незалежність Української православної церкви. Його Всесвятість Патріарх Варфоломій I порушив по-перше "мовчазну, нічим не підкріплену, "загальну думку"", що Київ й Україна перебувають у канонічному підпорядкуванні Московському патріархату. По-друге, глибоку, стіліттями закорінену традицію, за якою Москва й Константинополь домовлялися через голову Києва про його долю. Київ у діалозі з Константинополем несподівано виявився не предметом, а стороною перемов, набув політичної суб'єктності. Отже, історична справедливість була відновлена.

15 грудня 2018 р. відбувся Об'єднавчий собор у стінах Софії Київської, на якому було проголошено створення Православної Церкви України й обрано митрополита Київського – Епіфанія Думенка. 5 січня Його Всесвятість Патріарх Варфоломій I підписав Томос про автокефалію Православної церкви в Україні, а на наступний день Томос було вручено Епіфанію на Фанарі. Потрібно віддати належне Президенту П. Порошенку, який доклав максимальних зусиль для того, щоб Українська православна церква отримала Томос. Нині ми є свідками кардинальної зміни України, відновлення та боротьбу за її незалежність як на політичній арені, так і в царині національного церковного проекту. Його Всесвятість Патріарх Варфоломій I зробив неоціненну допомогу в цьому напрямі для України, це своєрідний квиток у майбутнє, яке навряд чи буде простим, бо Українська православна церква Московського патріархату має, на жаль, свою структуру і внутрішній вплив на вірян України, вона чекає свого часу. Тож для того, щоб українці зберегли свою незалежність, вони мають максимально займатися самоосвітою, не бути байдужими, знати власну історію, любити свою культуру, цінувати й виборювати незалежність як у політичному, так і в релігійному житті.

Список використаних джерел

1. Будник О. Його Всесвятість Варфоломій I, Архієпископ Константинополя – Нового Рима і Вселенський Патріарх. URL :

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3301395-jogo-vsesvatist-varfolomij-arhiepiscope-konstantinopola-novogo-rima-i-vselsenskiy-patriarh.html>.

2. Щоткіна К. Хроніки Томосу ["Своя церква": шлях українців до автокефалії]. Харків : Віват, 2019. 303 с.

3. Християнство було поширене в Київській державі задовго до Хрещення Русі-України – ПЦУ. URL : https://galinfo.com.ua/news/hrystyianstvo_bulo_poshyrene_v_kyivskiy_derzhavi_zadovgo_do_hreshchennya_rusyukrainy_ptsu_368702.html.

4. Metropolitan Hierotheos of Nafpaktos and St Vlassios. The Regime of the Orthodox Church. URL : <https://www.parembasis.gr/index.php/el/articles-in-english/5796-2019-06-13>.

5. Протоієрей Сергій Горбик. Втрачені можливості. Чому українське православ'я не отримало автокефалію в 2008 році. URL : <http://kyivpravosl.info/2021/04/12/vtracheni-mozhlyvosti-chomu-ukrajinske-pravoslavlyu-ne-otrymalo-avtokefaliyu-v-2008-rotsi/>.

6. Митрополит Мефодій, Предстоятель Української Автокефальної Православної Церкви. Відкритий лист Предстоятеля УАПЦ Предстоятелю УПЦ КП. URL : https://risu.ua/vidkritiy-list-predstoyatelya-uapcz-predstoyatelyu-upc-kp_n34572.

References

1. Budnyk O. Jogo Vsesvatist' Varfolomij, Arxiyepyskop Konstantynopola – Novogo Ry'ma i Vselsens'kyj Patriarx [His Holiness Bartholomew, Archbishop of Constantinople-New Rome and Ecumenical Patriarch]. URL :

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3301395-jogo-vsesvatist-varfolomij-arhiepiscope-konstantinopola-novogo-rima-i-vselsenskiy-patriarh.html>. [in Ukrainian].

2. Shhotkina K. (2019) Xroniky' Tomasu [The Tomas Chronicles]. X.: Vivat. P. 253. [in Ukrainian].

3. Xry'sty'yanstvo bulo poshy'rene v Ky'yivsk'ij derzhavi zadovgo do Xreshhennya Rusy'-Ukrayiny' – PCzU [Christianity was widespread in the Kiev state long before the Christianization of Rus-Ukraine – OCU]. URL : https://galinfo.com.ua/news/hrystyianstvo_bulo_poshyrene_v_kyivskiy_derzhavi_zadovgo_do_hreshchennya_rusyukrainy_ptsu_368702.html. [in Ukrainian].

4. Metropolitan Hierotheos of Nafpaktos and St Vlassios. The Regime of the Orthodox Church. URL : <https://www.parembasis.gr/index.php/el/articles-in-english/5796-2019-06-13>. [in English].

5. Protoierej Sergij Gorby'k. Vtracheni mozhly'vosti. Chomu ukrayins'ke pravoslav'ya ne otry'malo avtokefaliyu v 2008 roci. [The Lost Opportunity. Why Ukrainian Orthodoxy did not receive autocephaly in 2008]. URL : <http://kyivpravosl.info/2021/04/12/vtracheni-mozhlyvosti-chomu-ukrajinske-pravoslavlyu-ne-otrymalo-avtokefaliyu-v-2008-rotsi/>. [in Ukrainian].

6. My'tropoly't Mefodij, Predstoyatel' Ukrayins'koyi Avtokefal'noyi Pravoslavnoyi Cerkvy'. Vidkry'ty'j ly'st Predstoyatelya UAPCz Predstoyatelyu UPCz KP. [An open letter from the Primate of the UAOC to the Primate of the UOC MP]. Retrieved from: https://risu.ua/vidkritiy-list-predstoyatelya-uapcz-predstoyatelyu-upc-kp_n34572. [in Ukrainian].

Надійшла до редколегії 27.10.21

Т. В. Труш, канд. філос. наук, доц.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ХРИСТИАНСКАЯ ГЕОПОЛИТИКА: ЕГО ВСЕСВЯТОСТЬ ПАТРИАРХ ВАРФОЛОМЕЙ I И УКРАИНСКАЯ АВОТКЕФАЛИЯ

Исследовано роль Вселенского Патриарха Варфоломея I в восстановлении независимости Православной Церкви в Украине. Сегодня мы являемся свидетелями кардинальных изменений в нашей стране. Эти изменения связаны с восстановлением и борьбой за ее независимость. Это борьба как на политической, так и на арене национального церковного проекта. Вселенский Патриарх Варфоломей I оказал неоценимую помощь в этом направлении для Украины. В статье показан путь, который прошла Украина для получения Томоса. Предоставление Украине Томоса – решение вопроса всеобщего мирового масштаба, которое длилось столетиями. Томос является определённой границей против посягательства русских на украинские земли, церковь, культуру. А события 2018 г. на Соборе епископов Вселенского патриархата становятся важными с геополитической точки зрения. Следствием этого стало восстановление независимости Украинской Православной Церкви.

Ключевые слова: Вселенский Патриарх Варфоломей I, Томос, Православная Церковь в Украине, борьба, независимость, свобода, культура, война, геополитика.

Tetiana Trush, PhD of Philosophical Sciences, Associate Prof.

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

CHRISTIAN GEOPOLITICS: HIS ALL-HOLINESS ECUMENICAL PATRIARCH BARTHOLOMEW I AND UKRAINIAN AUTOCEPHALY

This article will discuss the role of the Ecumenical Patriarch Bartholomew I in restoring the independence of the Orthodox Church in Ukraine. Today we are witnessing radical changes in our country. These changes are related to the restoration and struggle of Ukraine for its independence. It is a struggle both in the political arena and in the arena of the national church project. Ecumenical Patriarch Bartholomew I has been an invaluable help in this direction for Ukraine. Therefore, this article will highlight the path Ukraine has taken to receive Thomas. The giving of Thomas to Ukraine is a solution to a universal global question that has lasted for centuries. Thomas is a borderline of sorts against Russian encroachment on Ukrainian lands, church, and culture. And the events of 2018 at the Cathedral of Bishops of the Ecumenical Patriarchate become important from a geopolitical point of view. The consequence was the restoration of the independence of the Ukrainian Orthodox Church.

Keywords: Ecumenical Patriarch Bartholomew I, Ukraine, Thomas, Orthodox Church in Ukraine, struggle, independence, freedom, culture, war, geopolitics.